

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“) sa predkladá na základe záväzku vyplývajúceho z Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2021 až 2024 a z Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2022.

Cieľom návrhu zákona je upraviť podmienky poskytovania pomoci v hmotnej núdzi tak, aby bola pomoc v hmotnej núdzi adresnejšia, efektívnejšia, a aby mala motivačný efekt voči jej príjemcom vymaniť sa z hmotnej núdze. Zmeny obsiahnuté v návrhu zákona sú aj výsledkom dlhoročných skúseností úradov práce, sociálnych vecí a rodiny z aplikačnej praxe zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zahŕňajú tiež niektoré odporúčania odbornej verejnosti vyplývajúce napr. z revízie výdavkov na skupiny ohrozené chudobou alebo sociálnym vylúčením.

Ide o komplexný návrh, ktorým sa upravuje väčšina ustanovení zákona. Najzásadnejšie zmeny sa týkajú zrušenia osobitného príspevku, ktorý bude riešený samostatne v rámci politiky aktívnych opatrení na trhu práce. Navrhujú sa aj zmeny v oblasti posudzovania niektorých druhov príjmov, rozšírenie okruhu osôb, na ktoré sa nevzťahuje povinnosť zabezpečiť si príjem vlastnou prácou o osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktoré sú odkázané na pomoc inej osoby, či umožnenie poskytnutia jednorazovej dávky aj pre domácnosti, ktoré sú v hmotnej núdzi, ale pomoc v hmotnej núdzi sa im neposkytuje. Návrh zákona rieši aj niektoré z aplikačných problémov, ktoré sa vyskytli počas dlhoročnej aplikačnej praxe, zvyšuje mieru ochrany poskytovanej niektorým osobám a taktiež sa zameriava na zjednodušenie postupov a uľahčenie prístupu k pomoci v hmotnej núdzi pre niektoré osoby, ktoré napr. z dôvodu vlastníctva starých motorových vozidiel, ktoré nevedia predať, nespĺnili podmienky nároku na pomoc v hmotnej núdzi. Navrhuje sa tiež upraviť zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, čím sa zjednotí zúčtovanie niektorých dávok sociálneho poistenia s pomocou v hmotnej núdzi, zákon č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, kde sa na účely tohto zákona navrhuje tehotenské nepovažovať za príjem, zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov obsahujúci právnu úpravu nového aktívneho opatrenia na trhu práce a zákon č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, v ktorom sa navrhuje zvýšiť dotáciu na zabezpečenie výkonu osobitného príjemcu.

Návrh zákona má pozitívne sociálne vplyvy, negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, pozitívny vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu a vplyv na informatizáciu spoločnosti. Návrh zákona nemá vplyv na podnikateľské prostredie, na životné prostredie, ani na služby verejnej správy pre občana.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, inými zákonmi, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná a s právom Európskej únie.